

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Elatusapu

Elatusapu

Irlanti

1 Mitä käsitteillä "elatusapu" ja "elatusvelvollisuus" tarkoitetaan käytännössä? Kuka on velvollinen maksamaan elatusapua kenelle?

Puolisoiden välinen elatusmääräys tarkoittaa, että toinen puoliso määrätään maksamaan toiselle elatusapua joko säännöllisesti tai kertasuorituksina. Tarvittaessa hänet voidaan määrätä maksamaan säännöllistä elatusapua myös mahdollisten huollettavien perheenjäsenten elatusta varten.

Huollettavan lapsen elatusmääräyksessä toinen lapsen vanhemmista määrätään maksamaan toiselle vanhemmalle tai muulle huoltajalle elatusapua säännöllisesti tai kertasuorituksina lapsen elatusmääräyksessä täsmennetyllä tavalla. Elatusvelvollisuus tarkoittaa, että elatusvelvollisen on maksettava toiselle henkilölle taloudellista tukea.

Jos elatusvelvollisuuden täytäntöönpanoa on haettu tuomioistuimesta, elatusvelvollisen tulee täyttää kaikki elatusapuun liittyvät tuomioistuimen määräämät velvoitteet.

Seuraaviin kategorioihin kuuluvat henkilöt voidaan määrätä maksamaan elatusapua:

vanhemmat lapsilleen: kyllä

lapset vanhemmilleen: yleensä ei

eronnut puoliso toiselle puolisolle: kyllä

Muut:

rekisteröidyn parisuhteen osapuolet ja avopuolisot rekisteröityä parisuhdetta ja avopuolisoiden oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan lain (*Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010*) mukaisesti.

lapsen naimaton vanhempi lapsen huoltajalle.

2 Mihin ikävuoteen asti lapsi voi saada elatusapua? Sovelletaanko alaikäisten ja aikuisten elatusapuun eri sääntöjä?

Huollettava lapsi 18-vuotiaaksi asti, päätoimisesti opiskeleva huollettava lapsi 23-vuotiaaksi asti ja minkä tahansa ikäinen lapsi, joka on huollettava vammaisuuden vuoksi.

Vanhemmilla on velvollisuus tukea lapsiaan taloudellisesti heidän päivittäisten ja satunnaisten tarpeidensa täyttämiseksi.

Lapsia ei yleensä voida velvoittaa maksamaan elatusapua vanhemmilleen muutoin kuin siinä poikkeuksellisissa tapauksissa, että edunvalvojan hoidossa olevat omistusoikeudet muuttuvat avioeron myötä ja omistusoikeus siirtyy lapsille.

Eronnut puoliso voidaan velvoittaa maksamaan elatusapua entiselle puolisolleen, jos tämä voi osoittaa, että puoliso ei ole elättänyt häntä asianmukaisesti. Rekisteröityä parisuhdetta ja avopuolisoiden oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan lain mukaan päätyneen rekisteröidyn parisuhteen osapuoli tai avopuoliso voidaan velvoittaa maksamaan elatusapua parisuhteen toiselle osapuolelle tai avopuolisolle, jos tämä voi osoittaa, että toinen osapuoli ei ole elättänyt häntä asianmukaisesti.

Sekä naimisissa oleva että naimaton vanhempi voi kääntyä tuomioistuimen puoleen saadakseen lapsilleen elatusapua toiselta vanhemmalta. Tämä pätee myös lapsen edunvalvojaan, sosiaaliviranomaisiin ja henkilöihin, joilla on oikeudellisesti tunnustettu suhde huollettavaan lapseen.

3 Pitääkö minun kääntyä toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen puoleen saadakseni elatusapua? Mitkä ovat hakemusmenettelyn tärkeimmät vaiheet?

Tavallisesti elatusapua tarvitseva jättää hakemuksen tuomioistuimeen, mikä tarkoittaa yksityisoikeudellisen kanteen nostamista toista henkilöä vastaan.

Lapsen elatusavun tapauksessa hakemuksen jättää yleensä vanhempi tai lapsen huoltaja.

Elatusavun hakemismenettelystä on saatavilla tietoa [oikeuslaitoksen verkkosivuston](#) (*Courts Service*) perheoikeusosiossa.

4 Voiko elatusapua hakea sukulaisen (jos voi, miten kaukaisen?) tai alaikäisen lapsen puolesta?

Yleensä elatusapuhakemuksen tekee lasta/lapsia huoltava vanhempi. Hakijoina voivat olla entinen puoliso tai lapset omissa nimissään. Osapuolilla on oltava asiassa riittävä etu, jotta heillä olisi asiavaltuus hakea elatusapua. Jos kysymyksessä on sukulainen tai läheinen ystävä, hakijalla tulee olla valtakirja tai muut oikeudelliset valtuudet hoitaa tämän asioita. Vanhemmat tai edunvalvojat voivat hakea elatusapua alaikäisen lapsen puolesta.

5 Jos haluan panna asian vireille tuomioistuimessa, mistä saan tietää mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Alemman oikeusasteen tuomioistuimella (*District Court*) on toimivalta määrätä vanhempi maksamaan lapselle elatusapua enintään 150 euroa viikossa tai määrätä eronnut puoliso/avopuoliso maksamaan elatusapua toiselle puolisolle/avopuolisolle enintään 500 euroa viikossa. Suurempia määriä haettaessa tulee kääntyä alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen (*Circuit Court*) tai ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen (*High Court*) puoleen. Jos avioliitto-oikeuden alaan kuuluva menettely on jo aloitettu *Circuit Court*- tai *High Court*-tuomioistuimessa, hakemus on jätettävä kyseiseen tuomioistuimeen haettavasta määrästä riippumatta.

6 Pitääkö minun mennä jonkun välikäden (asianajajan, keskus- tai paikallisviranomaisen) kautta voidakseni panna asian vireille tuomioistuimessa? Ellei, mitä menettelyä on noudatettava?

Ei. Ellei hakija halua käyttää asianajajaa, hän voi jättää hakemuksen itse. Oikeusapua on saatavilla sitä tarvitseville perheoikeusasian osapuolille.

7 Onko oikeuskäsittely maksullinen? Jos on, paljonko se maksaa? Jos varani eivät riitä, voinko saada oikeusapua käsittelyn kustannusten kattamiseksi?

Irlannissa perheoikeudellisista oikeuskäsittelyistä ei peritä maksua. Oikeudellisen neuvonnan ja edustajan käytön kustannukset voivat vaihdella, mutta oikeusapua on saatavilla sitä tarvitseville.

8 Minkä tyyppistä elatusapua tuomioistuin voi myöntää? Miten sen määrä lasketaan? Voidaanko tuomioistuimen päätöstä tarkistaa elinkustannusten tai perhetilanteen muuttuessa? Jos voidaan, miten (esim. automaattinen indeksointi)?

Alemman oikeusasteen tuomioistuimella (*District Court*) on toimivalta määrätä vanhempi maksamaan lapselle elatusapua enintään 150 euroa viikossa tai määrätä eronnut puoliso/avopuoliso maksamaan elatusapua toiselle puolisolle/avopuolisolle enintään 500 euroa viikossa. Suurempia määriä haettaessa tulee kääntyä alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen (*Circuit Court*) tai ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen (*High Court*) puoleen.

Elatusapua määritettäessä tuomioistuin vertaa elatusavun saajan kohtuullisia tarpeita elatusvelvollisen kykyyn maksaa elatusapua. Jos osapuolten taloudellinen tilanne muuttuu, he voivat hakea tuomioistuimelta muutosta elatusmääräykseen.

Elatusmääräys tulee voimaan siinä mainittuna päivänä. Voimaantulopäivä voi olla ennen elatusmääräyksen antamista tai sen jälkeen, mutta ei ennen elatusmääräyshakemuksen jättöpäivää.

Circuit Court- ja *High Court*-tuomioistuinten avioero- ja oikeusmenettelyissä elatusapu voidaan määrätä maksettavaksi takautuvasti aikaisintaan hakemuksen jättöpäivästä alkaen.

9 Miten ja kenelle elatusapu maksetaan?

Elatusapu maksetaan yleensä suoraan elatusavun saajalle. Saajalla on kuitenkin oikeus saada elatusapu tuomioistuimen kanslian kautta. Tuomioistuin voi harkintansa mukaan määrätä elatusvelvollisen palkan ulosmitattavaksi tai määrätä työnantajan pidättämään elatusavun suoraan elatusvelvollisen palkasta tai palkkioista.

Elatusapu maksetaan elatusapuun oikeutetulle tai henkilöille, jotka hoitavat tämän omaisuutta, esimerkiksi vanhemmalle tai edunvalvojalle.

10 Jos elatusvelvollinen ei maksa vapaaehtoisesti, mitä pakkotoimia voidaan käyttää?

Jos elatusvelvollinen ei maksa elatusapua, elatusavun saaja voi ryhtyä oikeustoimiin haettavan oikeussuojakeinon mukaan joko elatusmääräyksen antaneessa tuomioistuimessa tai *District Court*-tuomioistuimessa.

Tuomioistuin voi määrätä elatusvelvollisen ansiotulot ulosmitattavaksi kohdassa 1 mainitulla tavalla.

Mikäli tämä ei tehoa, tuomioistuin voi määrätä elatusvelvollisen suorittamaan maksamatta olevan rahamäärän elatusavun saajalle. Jos elatusvelvollinen ei noudata määräystä, tuomioistuin voi määrätä, että elatusvelvollisen joltakin toiselta henkilöltä saamat maksut maksetaan elatusvelvollisen sijasta elatusavun saajalle. Tuomioistuin voi myös määrätä, että elatusvelvollisen omaisuutta myydään, jotta maksamatta olevat maksut saadaan suoritettua.

11 Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoa koskevista rajoituksista, erityisesti velallisen suojaa koskevista säännöistä sekä määräajoista tai vanhentumisajoista.

Muissa jäsenvaltioissa annettujen määräysten täytäntöönpano kuuluu *District Court*-tuomioistuimen toimivaltaan. Sen toimivaltaan kuuluvat myös oikeuden halventamista koskevat asiat (vuoden 1976 lain *Family Law (Maintenance of spouses and children) Act* 9 A ja 9 B §), mutta vain antamiensa määräysten osalta. Sen sijaan sillä ei ole toimivaltaa käsitellä oikeuden halventamista koskevaa asiaa silloin, kun määräys on annettu muualla. *District Court*-tuomioistuimen toimivalta rajoittuu ansiotulojen ulosmittausmääräysten antamiseen (tarvittaessa), kun ulosotto tai takavarikointi määrätään turvaamistoimena (harvoin tarpeen).

12 Onko olemassa viranomainen tai järjestö, joka voi auttaa minua elatusavun perimisessä?

Elatusavun saajalla on velvollisuus anoa tuomioistuimelta apua elatusapusaatavien perinnässä. Käytettävissä on myös muita keinoja, esimerkiksi sovittelu, mutta tuomioistuimilla on asianmukainen ja laillinen toimivalta puuttua elatusapumaksujen laiminlyöntiin.

13 Voiko viranomainen tai järjestö maksaa elatusavun ennakoon kokonaan tai osittain elatusvelvollisen sijasta?

Elatusavun maksamisesta on vastuussa vain elatusvelvollinen. Elatusvelvollinen joko maksaa elatusavun suoraan tai se pidätetään hänen palkastaan.

14 Mitä tapahtuu, jos elatusvelvollinen asuu ulkomailla:

14.1 Voiko elatusapuun oikeutettu saada apua viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Perhesuhteesta johtuvat, valtioiden rajat ylittävät elatusapuhakemukset kuuluvat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamisalaan. Asetuksessa annetaan koko Euroopan unionissa sovellettavat yhteiset säännöt ja tavoitteet, joilla pyritään varmistamaan elatusapusaatavien perintä myös silloin, kun elatusvelvollinen tai elatusavun saaja asuu toisessa jäsenvaltiossa.

YK:n yleissopimus elatusavun perimisestä ulkomailla (New Yorkin yleissopimus) saatettiin Irlannissa voimaan vuonna 1994 annetulla elatusapulaille (*Maintenance Act*) marraskuussa 1995. Yleissopimuksen tarkoituksena on yksinkertaistaa elatusavun perimistä sopimusvaltioissa silloin, kun osapuolet asuvat eri oikeudenkäyttöalueilla.

Näillä säädöksillä on perustettu sopimusvaltioiden keskusviranomaisista muodostuva verkosto. Hakijat, elatusavun saajat ja kantajat voivat toimittaa hakemuksensa keskusviranomaiselle, joka toimittaa ne toimivaltaiselle tuomioistuimelle ja joissakin tapauksissa järjestää oikeusapua. Elatusavun perinnästä ulkomailta vastaavan Irlannin keskusviranomaisen (*Central Authority for the Recovery of Maintenance from Abroad*) yhteystiedot:

Oikeusministeriö (*Department of Justice*)

51 St Stephen's Green,

Dublin 2.

Puhelin: +353 1 6028202.

Sähköposti: mainrecov@justice.ie

Ei faksia

Kantaja voi saada *District Court*-tuomioistuimen määräyksiä koskevissa tapauksissa apua tuomioistuimen kirjaajalta (*District Court Clerk*). Kantaja voi myös pyytää apua oikeudelliselta edustajalta. Hänellä saattaa olla oikeus saada oikeusapua, minkä vuoksi hänen on syytä ottaa yhteyttä paikalliseen oikeusaputoimistoon (*law centre*). Kantaja voi pyytää apua myös FLAC-neuvontakeskuksesta (*Free Legal Advice Centre*). Se on riippumaton vapaaehtoistyötä tekevä järjestö, jolla on oikeusasioissa auttavia neuvontapisteitä eri puolilla maata. Neuvontapisteet toimivat luottamuksellisesti, ja niiden palvelut ovat maksuttomia.

Sellaisissa valtioiden rajat ylittävissä tapauksissa, joissa elatusvelvollinen asuu eri oikeudenkäyttöalueella kuin kantaja, kantaja voi tehdä oikeusapuhakemuksen edellä mainitun keskusviranomaisen kautta.

14.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä?

Asiasta vastaavaan tuomioistuimen kansliaan tai järjestöön voi ottaa yhteyttä puhelimitse, postitse, sähköpostitse tai käymällä paikan päällä. Kantajien kannattaa etsiä tarkempia ja paikkakohtaisia tietoja kunkin järjestön verkkosivustolta.

Tuomioistuinten kanslioiden yhteystiedot ovat [oikeuslaitoksen verkkosivustolla](#).

Elatusavun perinnästä ulkomailta vastaavan Irlannin keskusviranomaisen yhteystiedot ovat vastauksessa kysymykseen 14.1 sekä oikeus- ja [tasa-arvoministeriön verkkosivustolla](#).

15 Mitä tapahtuu, jos elatusapuun oikeutettu asuu ulkomailla:

15.1 Voiko elatusapuun oikeutettu hakea apua suoraan viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Ks. vastaus kysymykseen 14.1.

15.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä ja minkälaista apua voin saada?

Ks. vastaus kysymykseen 14.2.

16 Sitooko vuoden 2007 Haagin pöytäkirja tätä jäsenvaltiota?

Kyllä.

17 Jos vuoden 2007 Haagin pöytäkirja ei sido tätä jäsenvaltiota, mitä lakia elatusvaateisiin sovelletaan yksityisoikeutta koskevien sääntöjen mukaan? Mitkä ovat tähän lakiin sisältyvät kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt?

Ei sovelleta.

18 Mitkä ovat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen V luvussa tarkoitettua oikeuden saatavuutta rajat ylittävissä asioissa koskevat säännöt?

Asian saattaminen tuomioistuimen käsiteltäväksi on hakijalle tai kantajalle maksutonta. Hakija saa asiassa maksutonta oikeusapua. Hakemuksen saatuaan Irlannin keskusviranomainen toimittaa sen tarvittaessa edelleen [oikeusapulautakunnalle](#).

19 Minkälaisia toimenpiteitä jäsenvaltio on toteuttanut huolehtiakseen elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa kuvattujen tehtävien hoitamisesta?

Elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa säädetään toimista, joihin keskusviranomaisen on ryhdyttävä asetuksen soveltamisalaan kuuluvien hakemusten osalta. Irlannin keskusviranomaisen pyytää täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista asiasta vastaavalta *High Court* -tuomioistuimen osastolta (*Office of the Master of the High Court*). Keskusviranomaisen toimittaa täytäntöönpanoa koskevat hakemukset suoraan *District Court* -tuomioistuimeen. Kun menettely pannaan vireille, keskusviranomaisen järjestää hakijalle oikeusapulautakunnan kautta oikeudellisen edustajan.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 15/12/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.